

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

Kontroller mot
framføring

Stortinget, 19. november

Innlegg i Stortingets debatt om Statsministerens redegjørelse om norsk EF-søknad.

President,

På ett punkt synes det å være enighet i denne debatten: Alle hovedtalere fremhever at vi trenger mer forpliktende samarbeid i Europa. De fleste understreker også at det på en rekke områder er behov for overnasjonalt samarbeid for å nå de mål vi setter for samfunnsutviklingen.

Hvorfor er vi enige om dette? Fordi vi ser at vi ikke kan løse alle problemer som angår folk i deres hverdag gjennom vedtak i Norge alene. Det øker folks skepsis til politisk virke dersom vi ikke greier å løse de oppgaver folk er opptatt av. Derfor må vi sikre oss at vi kan fatte politiske beslutninger sammen med andre land og ta kontroll over de kreftene som påvirker økonomi, sysselsetting, velferd og miljø. Og da er det en gang slik at det i dag er EF, og ingen annen organisasjon som er det virkemiddel vi kan ta i bruk.

Kåre Gjønnnes er enig i at det er økt skepsis til politisk virke, men han er uenig i analysen av årsaken. Han peker på at folk først og fremst føler avstand til de besluttende organer og at deres stemme ikke blir hørt.

Her tror jeg Gjønnnes og jeg egentlig er enige, President. Mange føler at deres krav og ønsker ikke blir innfridd. Men folk har aldri hatt bedre tilgang til det politiske system enn i dag, så det er ikke der problemet ligger. Det folk opplever er at det politiske system ikke greier å leve opp til de krav de stiller om å få løst små og store problemer i hverdagen.

Skal vi møte denn utfordringen må vi ta demokratiet i bruk, også i samarbeidet med andre land. Det er en forlengelse av folkestyret, som herr Solheim er opptatt av. Vi kan nemlig ikke som SV toe våre hender for en gjenstridig virkelighet og snakke i store ord om et forpliktende samarbeid som ikke finnes.

Det må være et paradoks for SV at når de aller fleste sosialdemokrater og sosialister i Europa kritiserer Maastricht-avtalen så er det fordi det politiske samarbeidet ikke går langt nok. Det må også være merkelig for SV å se at EURO-LO ber "regjeringene stå fast på arbeidet med en økonomisk og monetær union for å sikre den stabilitet på valutamarkedene som må til for å sikre opprettelse av nye arbeidsplasser."

Men det er slett ikke merkelig at EURO-LO sier dette. Dagens

krise og de nye begivenheter i Sverige viser med all tydelighet behovet for et mye sterkere utbygget samarbeid om økonomi og valuta-spørsmål. Ustabilitet og spekulasjon rammer bedriftene, arbeidstakerne og arbeidsplassene. Dette kan vi ikke slå oss til ro med.

Det har vært mye omtale av innholdet i Maastricht-avtalen. For flere talere virker det som om begreper som union, felles valuta og felles sentralbank er argumenter i seg selv mot at Norge, kanskje som det eneste landet i Vest-Europa, skal ha noen befatning med det europeiske samarbeidet.

Men dette er da en passiv holdning, President. Vi må heller spørre: Hvorfor har 12 demokratiske land tatt alt strevet med å lage denne avtalen? Deres mål har etter beste evne vært å arbeide for at Europa kan ta vare på sin egen sikkerhet - at de kan utvikle sin økonomi i stabilitet og at de kan fatte vedtak som vireklig monner i kampen for miljøet.

Så kan man si at avtalen kunne ha vært bedre, slik er det alltid når man må få til enighet mellom et stort antall land. I min redegjørelse pekte jeg på at EF trenger mer åpenhet og en bedre utviklet demokratisk beslutningsprosess. Jeg gjorde det helt klart at EF må ta sine styringsmuligheter bedre i bruk for å styrke sysselsettingspolitikken, miljøpolitikken og den sosiale dimensjon.

Men kampen for alt dette kan vi best kjempe på innsiden. Vi ser jo i dag at heller ikke EF selv er ferdig med Maastricht-avtalen og praktiseringen av den. Det må finnes en løsning for Danmark, og den løsningen vil bli viktig for både medlems- og søkerland. Europa er inne i en prosess som slett ikke er avsluttet, en prosess som går i riktig retning.

I denne prosessen er vi tjent med å kunne gjøre våre syn gjeldende, sammen med de andre nordiske land. Når forhandlingsresultatet er klart skal folk få si sin mening. Og folkets mening må tas på alvor i vårt demokrati.